

Отже, є очевидним доцільність застосування біосептальної мазі для лікування сук із захворюванням молочної залози, що забезпечує одужання при серозному маститі 100 % тварин, катаральному 90,0 % та гнійному 80,0 % тварин. Біосептальова мазь у комплексі з 5 % еноксилом забезпечувала одужання від 4,8 до 7,5 днів, що на 2,3 доби менше, ніж при використанні новокаїнової терапії.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. И.В. Кухарь. Мастит у собак: етиология, диагностика, лечение. Ветеринария. 2007. №4. С. 53.
2. Фізіологія та патологія розмноження дрібних тварин/М.І. Харенко та ін. Суми: ВАТ «Сумська обласна друкарня», вид. «Козацький вал», 2005. 554 с.

УДК 636.7.09:618.14

САМОЙЛЕНКО М.М., магістрантка

Науковий керівник – **ІВАСЕНКО Б.П.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

МЕТОДИ ТЕРАПІЇ СУК ЗА МЕТРИТУ

Анотація. З хвороб репродуктивних органів сук найчастіше реєструються метрит та піометра. Основна їх відмінність у тому, що якщо ендометриту передують роди, то піометри – еструс, який не закінчився заплідненням (пустовка). Причому піометра сприймається як хронічне продуктивне запалення слизової оболонки матки [1]. Якщо таких тварин не лікувати, то загибель їх неминуча.

Більшість вчених і практиків [2] дотримуються думки, що післяродовий метрит і піометра погано піддаються консервативному лікуванню, тому віддають перевагу хірургічному методу, рекомендують видаляти не лише матку, а й яєчники.

Ключові слова: метрит, піометра, простагландини F2-альфа, оваріогістеректомія.

Повноцінна альтернатива хірургічному методу по суті відсутня. Більшість рекомендацій зводиться до застосування загальної антибіотикотерапії у поєднанні з ін'єкціями окситоцину або препаратів простагландину F2-альфа [3]. Ефективність такого лікування не перевищує 60%.

Скептицизм щодо консервативного лікування впливає з того, що ліквідувати запальний процес у матці без випорожнення її порожнини від вмісту неможливо: застосування ж для цієї мети міотропних препаратів пов'язане з великим ризиком через небезпеку розриву стінки матки з подальшим розвитком розлитого перитоніту.

Метою роботи було дати порівняльну характеристику методів лікування сук при хворобах статевих органів (за матеріалами ветеринарної амбулаторії «Ваш лікар») м. Шпола

Матеріалом для досліджень були суки віком від 2-х до 13-ти років різних порід та з різними хворобами репродуктивної системи, і зокрема, метритом та піометрою.

Для визначення ефективності консервативного методу лікування сук з піометрою та метритом, було сформовано дослідні групи. У дані групи відібрали по шість хворих тварин, у яких метрит та піометра розвинулись, як ускладнення після несправжньої вагітності, застосування анестезійних препаратів та після патологічних родів.

За період дослідження до ветеринарної амбулаторії «Ваш лікар» надійшли 48 сук з різними акушерськими та гінекологічними патологіями.

Найбільш поширеними акушерськими хворобами у сук були запальні процеси матки. Так, з цією патологією звернулися 64,5 % пацієнтів, серед яких у 22,9 % діагностували піометру, а у 41,6 % – метрит, 16,6 % сук мали онкогенні хвороби, а у решти 14,5 % тварин спостерігалися ендокринні порушення в репродуктивній системі, які призвели до відсутності статевої циклічності (8,3 %) та несправжньої вагітності (6,2 %). У двох сук (4,2 %) діагностували посткоїтальний вагініт. Причини розвитку метриту та піометри визначали з анамнестичних даних, беручи до уваги вік тварини, повноцінність та характер прояву

статевої циклічності, кількість родів, їх перебіг, наявність гормонального контролю за репродуктивною функцією самки, тощо.

Вивчаючи патогенез метриту та піометри, ми встановили показники фертильності та застосування методів профілактики статевої охоти і небажаної вагітності.

Нами встановлено, що у 40,0–45,4 % сук запальні процеси у матці відбуваються після застосування анестральних препаратів, які мають здатність блокувати фолікулогенез. Після пропусків в'язки метрит та піометра виникають 15,0–9,0 % сук.

Серед тварин, які ніколи не проявляли стадії збудження статевого циклу і не мали приплоду – 10,0 %, а після псевдовагітності 20,0–18,2 % сук відповідно. Досить часто метрит та піометру діагностували у сук, які мали подовження еструсу 15,0–27,3 %, що вказувало на порушення прогестероно-естрадіолове співвідношення.

Отже, метрит та піометра виникають як ускладнення після псевдовагітності, систематичного безконтрольного застосування анестральних препаратів, пропуску в'язки та за подовження еструсу від 3-х до 10-ти тижнів.

Перераховані вище показники можна вважати прогностичними щодо генезу метриту та піометри у сук.

Згідно даних ветеринарної амбулаторії «Ваш лікар» вивчили сезонну динаміку поширеності хвороб матки, де встановили, що у осінню та весняну пори року хвороби матки відмічаються від 35,0 % до 36,0 % тварин. У зимову та літню пори року власники тварин до клініки зверталися рідше – 12,0 %–20,0 % відповідно. Восени знову відмічається тенденція до зростання хвороб у вигляді метриту та піометри.

Зростання частоти захворюваності сук у весняну та осінню пори року, ми можемо пов'язати, очевидно з тим, що саме у ці пори року у сук частіше відмічали тічку та статева охоту, вагітність, що могло сприяти зростанню захворюваності на фоні зниження резистентності організму самок після вагітності та вигодовування приплоду.

При вивченні вікової динаміки, ми відмітили, що найчастіше на метрит та піометру хворіли самки, середній вік яких становив $9,5 \pm 2$ роки.

Так, із 31 суки, хворої на метрит та піометру, дані патології частіше відмічали у тварин старшої вікової групи 15 (48,4 %). У сук віком 6–8-ми років метрит реєстрували у 35,0 %, а піометру – у 36,3 %. Серед сук 4–5-ти років зазначені патології склали 10,0 % та 18,2 % відповідно, у молодих сук запалення матки реєстрували тільки у однієї тварини (3,2 %).

Консервативний метод лікування базувався на застосуванні простагландину F2-альфа для швидкої евакуації з порожнини матки патологічного ексудату, антимікробного препарату – ципролет, комплексного препарату загально стимулюючої дії – катозал та розчин – реополіглюкін.

Характерними клінічними ознаками при піометрі у сук були зниження або відсутність апетиту, виражена спрага, збільшення об'єму живота та виділення патологічного ексудату з піхви. Після проведеного лікування клінічні ознаки зникли у 35,7 % хворих тварин. Але проведений ультразвуковий контроль встановив, що тільки у однієї тварини, яка захворіла після родів (7,1 %) спостерігалася нормалізація стану матки після лікування. В усіх інших діагностували незворотні морфологічні зміни, які зумовлюють неплідність самок.

Ефективність лікування визначали за загальним станом хворих тварин, виділеннями ексудату із статевої щілини та за результатами транскутанно-пальпаторної оцінки матки, а також для встановлення позитивної динаміки морфологічного стану матки, проводили ультразвукове дослідження.

У досліді щодо консервативної терапії було 14 сук різних порід та віку. У 7-ми з них була відкрита форма піометри, а у інших 7-ми – закрита. Після застосування консервативної терапії у першій групі одужало 3 (42,8 %) тварин, проте через певний час у двох (66,6 %) із трьох проявилися рецидиви. За закритої піометри одужали 2 (28,6 %) із семи сук, але до шести місяців у них також виникли рецидиви.

Таким чином, за один рік спостережень тринадцять (92,8 %) із чотирнадцяти тварин, за згодою власників, були прооперовані.

Оваріогістеректомію проводили за прийнятою методикою у післяопераційний період призначали дієтотерапію з використанням кормів різних фірм. У післяопераційний період призначали лікування та дієтотерапію. Було прооперовано 13 сук різного віку та різних порід. Із них одужали дванадцять (92,3 %) сук. Одна сука (7,7 %) загинула у післяопераційному періоді. Причину загибелі суки ми пов'язуємо з тим, що у неї була хронічна піометра закритого типу, тварині було чотирнадцять років, а до лікувальної установи вона поступила у критичному стані.

Отже, консервативний метод терапії має ефективність тільки при запаленні матки 14,3 %, яке виникло як наслідок патологічних родів. При іншому генезі піометри консервативне лікування неефективне 85,7 %, а тому, хворим сукам доцільно проводити оваріогістеректомію.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Карпов В.А. Акушерство и гинекология мелких домашних животных. М.: Росагропромиздат, 1990. 288 с.
2. Дюльгер Г.П. Патология послеродового периода. *Ветеринария домашних животных*. 2005. № 3. С. 14–17.
3. Шафикова А.В. Этиология, диагностика и лечение при эндометритах у собак: автореф. дис. канд. вет. наук. Воронеж. 2006. 23 с.

УДК 636.2.09:618.21.7

ПАЛАМАРЧУК О.О., магістрантка

Науковий керівник – **ІВАСЕНКО Б.П.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

СТИМУЛЯЦІЯ СТАТЕВОЇ ЦИКЛІЧНОСТІ У КОРІВ

Анотація. В умовах промислового виробництва молока та збільшення продуктивності у корів відзначається зростання тривалості міжотельного періоду. Це пов'язано з більш тривалим процесом інволюції матки після родів у високопродуктивних тварин і подовженням сервіс-періоду за рахунок недостатнього виявлення тварин у охоті. Досить часто під час ректального дослідження виявляють тварин в охоті, які зовні не мають ознак статевого збудження, або виявляють жовті тіла, що свідчить про статево-циклічність у тварин, але про це відсутні будь-які записи в оператора (техніка) зі штучного осіменіння. Залежно від технології утримання та кваліфікації обслуговуючого персоналу кількість таких тварин може зростати. До сприятливих факторів необхідно віднести цілорічну стійлову систему утримання корів, безприв'язне утримання тварин великими групами, короткі інтервали виявлення тварин у охоті та інші.

Ключові слова: неплідність, анафродизія, сурфагон, статева охота, осіменіння.

Великі розміри стада вимагають нових підходів до репродуктивного управління. Дослідження показали, що приблизно 10% американських молочних ферм використовували програми синхронізації статевої хоти. Вони досить популярні, тому що у стадах з низьким рівнем виявлення охоти можна скоротити час до першого осіменіння та запліднення порівняно з коровами, яких осіменяли у виявлену спонтанну охоту [1, 2]. Але такі тварини після синхронізації охоти мали нижчий рівень запліднюваності порівняно з тваринами, яких осіменяли у виявлену спонтанну охоту, що підвищує собівартість продукції, враховуючи вартість гормональних препаратів та додаткової спермопродукції. Згодом тварини, які не запліднилися після стимулюючої охоти, повторно приходять у стадію збудження статевого циклу в різний час, що також не сприяє покращенню відтворення у наступні періоди.

Метою роботи було вивчити ефективність застосування синхронізації статевої охоти та осіменіння корів у СТОВ «Писарівка» Ямпільського району Вінницької області.

Матеріалом досліджень були корови української чорно-рябої голштинізованої породи, що належать СТОВ «Писарівка» Ямпільського району.

Схема синхронізації, яка застосовувалася у господарстві передбачає введення у